

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ
κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ
ΤΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ
ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΘΕΝΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΟΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ
ΣΤΙΣ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

Ἑλληνίδες, Ἕλληνες,

Θεῖα συνάρσει τελοῦμε σήμερα τά ἐγκαίνια τοῦ Φωτογραφικοῦ Μουσείου Πεσοντών καί Ἀπαγχονισθέντων τοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγώνα τῆς Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959. Στούς δυσχείμερους αὐτούς καιρούς τῆς Κύπρου, οἱ ἥρωες καί μάρτυρες, τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀγώνα, ἐνθρονίζονται στό φυλακτήριο τῆς αἰώνιας μνήμης, σ' ἓνα συμβολικό ὀκτάγωνο κτίριο τοῦ Μουσείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου. Καί εἶναι συμβολικό τό ὀκτάγωνο, ὡς τέλεια γεωμετρική παράσταση, τοῦ θόλου τοῦ οὐρανοῦ στά μνημεῖα τῶν ἡρώων καί τῶν μαρτύρων, καί στούς ἱερούς ναούς.

Ὁ ἀγῶνας τῆς Ε.Ο.Κ.Α. τοῦ 1955-1959, κυρίες καί κύριοι, εἶναι συνέχεια τοῦ ἀγώνα τοῦ 1821. Ἀποτελεῖ τόν τελευταῖο ἀγώνα τῶν Ἑλλήνων, πού ἄρχισε τό 1821, πρὸς ἀπελευθέρωση καί ἐνσωμάτωση τοῦ ἔθνους σέ μία ἐνιαία κρατική ὑπόσταση.

Κατά μία θεώρηση, ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α., ως ο τελευταίος, είναι ο πλουσιότερος αγώνας της Ελληνικής ιστορίας, γιατί περιέχει όλους τους προηγούμενους.

Ο Αύξεντιου και ο Μάτσης επαναλαμβάνουν τό «μολών λαβέ» του Λεωνίδα.

Ο Παιᾶνας της Σαλαμίνας «ἴτε παῖδες Ἑλλήνων, ἐλευθεροῦνται πατρίδα» ἀντιλαλοῦσε ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Κύπρου.

Τό «κοινῇ γνώμῃ πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν, καί οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν», τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ἦταν ἡ ἀπόφαση ὄλων τῶν ἀγωνιστῶν.

Τό «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος» τοῦ 1821, ἦταν ὁ ὄρκος τους.

Τά ἡρωϊκά τραγούδια τοῦ 1912, ἔγιναν τά τραγούδια τῆς Ε.Ο.Κ.Α.

Τό «ΟΧΙ» τοῦ 1940, επαναλαμβανόταν ἀπό ὄλους κάθε μέρα.

Καί οἱ αὔρες ταξίδευαν σέ γῆ καί οὐρανό τόν Ἐθνικό Ὑμνο καί τό τροπάριο «Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ».

Θά ἔλεγε κανεῖς ὅτι οἱ ἀγωνιστές τοῦ 1821 εἶχαν κατεβεῖ ἀπό τά ματωμένα βουνά τῆς Ἑλλάδας καί ἀγωνίζονταν μέ τούς Ἑλληνοκύπριους ἀδελφούς τους στά κυπριακά ἀλώνια. Ἡ πραγματικότητα αὐτή ἐκφράζεται συμβολικά στό ὀκταγωνικό κτίριο, ὅπου στεγάζεται τό Φωτογραφικό Μουσεῖο, μία ἀπό τίς πλευρές τοῦ ὁποίου εἶναι ἀφιερωμένη στούς ἥρωες καί μάρτυρες τῆς Ελληνικῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821, γιά νά εἶναι σύνθρονοι

στήν αιώνια μνήμη μέ τούς ἄξιους συνεχιστές τοῦ ἀγώνα τους, τούς λεοντόθυμους ἀντάρτες τῆς Ε.Ο.Κ.Α.

Οἱ μαχητές τῆς Ε.Ο.Κ.Α., ἀλλά καί ὀλόκληρος ὁ κυπριακός Ἑλληνισμός, ἔχοντας ριζωμένη τή συνείδηση, ὅτι ἀνήκουν στό Ἑλληνικό Ἔθνος, κατά «τό ὄμαιμον, τό ὀμόγλωσσον» καί τήν κοινή λατρεία τοῦ Θεοῦ, ὅπως προσδιόρισε ἤδη ἀπό τόν πέμπτο πρό Χριστοῦ αἰῶνα ὁ Ἡρόδοτος, κατελήφθησαν καί αὐτοί ἀπό τό αἶσθημα τοῦ ἀλυτρωτισμοῦ, τόν πόθο νά ἐνωθοῦν μέ τή μητέρα Πατρίδα, ὅπως ἦταν πιά γιά τόν κυπριακό Ἑλληνισμό τό ἐλεύθερο καί ἀνεξάρτητο Ἑλλαδικό κράτος.

Ἑλληνίδες, Ἑλληνες,

Οἱ τιμώμενοι σήμερα ἥρωές μας εἶναι τά μεγάλα καί ἐναργῆ δείγματα πατριωτισμοῦ καί αὐτοθυσίας. Εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι «ταῖς τῶν τυράννων ἀπειλαῖς τάς ψυχάς ἀπενάρκησαν», κατά τόν Μέγα Βασίλειο, καί πρῶτοι ἐκεῖνοι, πυρπολούμενοι ἀπό τῆς ἐλευθερίας τόν ἔρωτα, ὑψωσαν τό ἀνάστημά τους καί ἔπρασσαν στίς ἐπάλξεις τῆς τιμῆς καί τοῦ καθήκοντος καί ἀνεπήδησαν στά οὐράνια, γιά νά ἐνθρονιστοῦν στό πάνθεο τῶν ἡρώων.

Ἡ τιμή τῶν γενναίων αὐτῶν τῆς πατρίδας ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, συνιστᾷ καθῆκον ἱερό, καί ἡ ἔμπρακτη ἔκφραση σεβασμοῦ πρὸς τό πρόσωπο καί τό ἔργο τους, ἀποτελεῖ γιά τόν καθένα ἀπό ἐμᾶς πρόκληση καί καίρια συγκυρία γιά αὐτογνωσία καί αὐτοκριτική. Οἱ τιμώμενοι ἥρωές μας ἀποτυπώνουν καί διαδηλώνουν ἰδέες ἀθάνατες, οἱ ὁποῖες

ἀντιστέκονται καί δέν ἐκδαπανῶνται στήν καταλυτική φθορά τοῦ χρόνου ἢ τῶν ὁποιοῦνδήποτε κοινωνικῶν, πολιτικῶν, πολιτιστικῶν καί ἐθνικῶν περιστάσεων. Αὐτῶν τῶν ἐξεχόντων ἀνδρῶν τίς ἱερές παρακαταθήκες ζωῆς καί συμπεριφορᾶς, περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά, ἔχομε σήμερα ἀνάγκη ὡς κυπριακός Ἑλληνισμός. Καλούμαστε σήμερα, ὄχι ἀπλᾶ νά ἐνωτισθοῦμε τή φωνή τους, ἀλλά νά ἀποβοῦμε μιμητές τους καί, ἀκόμα, νά μπορέσουμε κάποια μέρα νά ἐπαναλάβουμε στήν πράξη τή σπαρτιατική ρῆση, ὅτι ἐμεῖς ἔχομε ἀναδειχθεῖ «πολλῶν κάρρονες τούτων».

Οἱ ἀναρτημένες στούς τοίχους, τοῦ ἐγκαινιαζομένου σήμερα Μουσείου, Φωτογραφίες τῶν πεσόντων καί ἀπαγχονισθέντων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59, μέ τίς τιμητικές ἐπιγραφές τῶν ὀνομάτων τους, ἀποτελοῦν «πρότυλον μέγα», τό ὁποῖο ἐπαίρει πρὸς τό ὕψος, ὅσους τίς ἐνατενίζουν.

Γιά ὅλους αὐτούς τοὺς λόγους, συγχαίρομε θερμά τοὺς ἐπιζῶντες ἀγωνιστές τῆς Ε.Ο.Κ.Α 1955-59, οἱ ὁποῖοι, ἐκπληρώνοντας ἱερό καθῆκον ἐθνικό καί θέλοντας νά τιμήσουν τή μνήμη, τήν ἀνδρεία καί τήν αὐτοθυσία τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων συναγωνιστῶν τους, ἴδρυσαν Μουσεῖο ἐξαιρετο σέ ἀπαθανατισμό τῶν ὄσων ὑπέρ τῆς Πίστεως καί τῆς Πατρίδας ἐπετέλεσαν, διατηρώντας ἐσαεὶ τή μνήμη τους αἰώνια, ἀλλά καί γιά νά στρέφει ὁ χειμαζόμενος λαός μας τό βλέμμα του πρὸς τίς πάμφωτες μορφές τους καί νά παίρνει δύναμη καί φωτισμό, νά

ἐγκαρδιώνεται καί νά καθοδηγεῖται, ὥστε τά ὑψηλά καί τά ἄξια τῆς ἀρετῆς νά πράττει.

Τό ἐγκαινιαζόμενο σήμερα Φωτογραφικό Μουσείο τῶν πεσόντων καί ἀπαγχονισθέντων ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59, ἀποβαίνει σήμερα ἄμβωνας, ὁ ὁποῖος ἐπιφωνεῖ τήν ἀρετή τῆς ἐλευθερίας καί ἀναζωπυρώνει τίς καρδίες ὅλων μας γιά διακονία τῆς Πατρίδας. Ἐδῶ θά προσκυνοῦμε τήν ἑλληνική δόξα, κρυμμένη στό Μουσείο αὐτό, καί θά ἀνακαλοῦμε στή μνήμη μας τή θυσία τῶν ἡρώων μας καί, ζῶντες νοερά τήν ἀρετή, τό θάρρος καί τή γενναιότητά τους, θά ἀναβαπτιζόμαστε ἐθνικά μέσα στά ἱερά νάματα τῆς θυσίας τους καί θά ἀντλοῦμε τήν ἐλπίδα, τή δύναμη καί τό θάρρος, γιά νά συνεχίσουμε τήν αἱματόβρεκτη πορεία πρὸς τήν ἐλευθερία.

Σήμερα, πού ὁ κυπριακός Ἑλληνισμός περνᾷ μιά ἀπό τίς σκληρότερες δοκιμασίες τῆς μακρόχρονης, ὑπερτριχιλιετοῦς ἱστορίας του, νά ἀναβαπτιζόμαστε πρέπει διαρκῶς μέσα στά ἱερά νάματα τῆς θυσίας τῶν ἀείζωνων αὐτῶν συμβόλων πατριωτισμοῦ καί εὐψυχίας καί νά ἀντλοῦμε δύναμη καί θάρρος, γιά νά συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα μέχρι πού ὁ κυπριακός Ἑλληνισμός νά βγεῖ ἀπό τή σκιά θανάτου στό ὑπερήφανο φῶς τῆς ἐλευθερίας.

Οἱ τιμώμενοι σήμερα ἥρώες μας, μᾶς θέλουν μακριά ἀπό ἀδελφοκτόνους διχασμούς, μέ φρόνημα μαχητικό, μέ ἱστορική εὐθύνη καί μέ σφραγιδα ἀδελφοσύνης νά συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα γιά ἐθνική λύτρωση καί σωτηρία.

Τά σημερινά ἐγκαίνια τοῦ Μουσείου τῶν φωτογραφιῶν τους, συνιστοῦν ἕνα ἐγερτήριο συνειδήσεων, μιά ὑπενθύμιση καί μιά δραματική προτροπή πρὸς ὅλους, νά ἀφήσουμε, χωρίς χρονοτριβή, τό ΕΓΩ καί νά στραφοῦμε στό ΕΜΕΙΣ τῆς Πατρίδας καί νά συνεχίσουμε τόν ἀγώνα, μέχρι πού νά κερδίσει τελικά ἡ δικαιοσύνη, μέχρι πού νά καρποφορήσουν οἱ προσπάθειες πού καταβάλλονται γιά μιά λύση, ἔντιμη, δίκαιη, ἔθνικά ἀξιοπρεπή, δημοκρατική, λειτουργική καί βιώσιμη, πού θά συνάδει μέ τό διεθνές δίκαιο, τά ψηφίσματα τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας καί τό Εὐρωπαϊκό κεκτημένο, μιά λύση πού θά κατοχυρώνει πλήρως τά ἀνθρώπινα δικαιώματα Ἑλληνοκυπρίων καί Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτῶν, Ἀρμενίων καί Λατίνων.

Κυρίες καί Κύριοι,

Οἱ φωτογραφίες τῶν ἡρώων τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τῆς Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59, ἀναρτῶνται μέσα στό ἐγκαινιαζόμενο σήμερα Μουσεῖο, ὡς μιά ὄρατή ὑπόμνηση σ' ἐμᾶς καί στοὺς ἐπιγενομένους τῆς θυσίας τους ὑπὲρ τῆς Πατρίδας. Ὅμως, οἱ αἰώνιοι καί ἀθάνατοι αὐτοὶ ἥρωες μένουν, ὡς ἄσαρκες παρουσίες, ἐκεῖ στά μέρη πού πολέμησαν, στά ἐλεύθερα καί σκλαβωμένα βουνά τῆς Πατρίδας μας, ὡς σφραγίδα ἐλευθερίας, δημοκρατίας καί δικαιοσύνης καί ὡς ἀρραβώνας τῆς ἐνιαίας καί ἀδιαίρετης Κύπρου.

Τιμημένοι ἥρωες καί μάρτυρες τῆς Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59.

Σᾶς ὑποδεχόμεστε σήμερα ἐδῶ στήν παλαίφατη τοῦ Κύκκου Μονή, στήν κιβωτό αὐτή τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων καί ἐθνικῶν προσδοκιῶν τοῦ κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία σ' ὄλους τοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ μας γιά τήν πολυέραστη ἐλευθερία, ἦταν ὁ ἐνθουσιώδης σηματοφόρος τῆς ἀπελευθερωτικῆς ιδέας καί ὁ ἡρωϊκός πρόμαχος τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν δικαίων τοῦ κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σᾶς ὑποδεχόμεστε ἐδῶ στόν φάρο αὐτό τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, πού περικοσμεῖται καί περιφρουρεῖται ἀπό τή χαριτόβρυτη εἰκόνα τῆς Παναγίας, τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τοῦ γένους μας, στά πόδια τῆς ὁποίας ἀκουμπᾷ ὁ ὀρθόδοξος Ἑλληνικός λαός μας τά προβλήματα του καί καταθέτει τίς θλίψεις, τοὺς πόνους καί τίς ἀγωνίες του, ἀλλά καί τίς ἐλπίδες καί προσδοκίες του.

Γόνυ κλίνοντες ψυχῆς καί σώματος, σᾶς ὑποδεχόμεστε σήμερα στό Ὀκτάγωνο Μουσεῖο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου, πού γίνεται καταφύγιο καί κατοικία σας. Ἡ Παναγία ἢ Ἐλεοῦσα τοῦ Κύκκου, πού στόν πολυαίμακτο ἐκεῖνο ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας ἐπικό ἀγῶνα σας ἦταν ἡ καταφυγή καί προστασία σας, σᾶς ὑποδέχεται σήμερα σάν εἰκόνες ἱερές στό εἰκονοστάσιο τοῦ Ὀκτάγωνου αὐτοῦ Μουσείου, πού σημαίνει θόλο ἐκκλησίας καί θόλο οὐρανοῦ.

«Ἐκκαθάρθητε ἐν τῷ αἵματι ὑμῶν καί καθήρατε καί τήν Κύπρο ἀπό τό ἄγος δουλείας αἰώνων».

Ἐκρατήσατε στά χέρια σας τήν τιμή τῶν Ἑλλήνων.

Ἐξεφράσατε τίς οἰκουμενικές ἀξίες τους.

Κατακυρώσατε τήν Κύπρο ὡς μέρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Μέ τούς λόγους αὐτούς καί τίς εὐχές μου πρὸς ὅλους, τελῶ τά ἐγκαίνια τοῦ καταφυγίου τούτου τῶν ἡρώων τοῦ Ἕθνους καί τῶν μαρτύρων τῆς Πίστεως, ἀφοῦ, ὅμως, προηγουμένως, ἐκφράσω τίς θερμές εὐχαριστίες μου στόν ἐμπνευστή καί ἐκτελεστή τοῦ ὅλου ἔργου ἀγωνιστή τῆς Ε.Ο.Κ.Α. κ. Δημήτριο Χατζηπασχάλη, στόν Τομεάρχη τῆς Ε.Ο.Κ.Α. κ. Ρένο Κυριακίδη γιά τίς εὐστοχες ὑποδείξεις του καί τήν ἐνεργό συμμετοχή του, καθῶς, ἐπίσης, καί γιά τή συγγραφή περιληπτικοῦ βιβλίου γιά τήν προσφορά τῆς Μονῆς Κύκκου στόν ἐπικό ἐκεῖνο ἀγῶνα. Ἀλλά καί στόν κ. Σάββα Νικολαΐδη, γιά τήν πρόθυμη ἀνταπόκρισή του σέ κάθε αἴτημα καί στή γρήγορη διεκπεραίωση, σέ ὅ,τι τοῦ ἀνατίθετο.

Τέλος, εὐχαριστῶ καί ὅλους ἐσᾶς γιά τήν ἐδῶ παρουσία σας.